

УДК 026:82:001.32(477):316.77:004.77

Марина Штолько,

зав. науково-інформаційного відділу

Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України

**ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕК
НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ІНСТИТУТІВ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
(на прикладі бібліотеки Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка
НАН України)**

В статті на прикладі діяльності науково-інформаційного відділу Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України розглядаються інтеграційні процеси академічних бібліотек. Основними елементами виділено інтеграцію в єдиний світовий інформаційний простір, в наукове життя інститутів, інтеграцію з людьми, професійними асоціаціями / мережами / об'єднаннями.

Ключові слова: інтеграційні процеси, корпорація, кооперація, науково-інформаційний відділ, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, єдиний інформаційний простір, віртуальна довідка, віртуальна виставка, сайт, соціальні мережі, облік користувачів, асоціація.

Коли йде мова про середовище науково-дослідного інституту, як правило, вживається поняття інформаційно-наукове середовище, мета якого – задоволення наукових (інформаційних) потреб суб'єктів наукової діяльності шляхом забезпечення доступу до інформаційних ресурсів. В інформаційно-науковому середовищі інститутів Академії наук бібліотека забезпечує ресурсну і комунікативну роль.

Поняття інтеграції доволі лаконічне і зрозуміле. *Інтеграція* – об'єднання чого-небудь у єдине ціле [4, с. 193]. Такі процеси не оминули бібліотеки НДІ.

Інтеграційні процеси в діяльності бібліотек науково-дослідних інститутів Академії наук України спричинені кількома факторами. По-перше, набиранням обертів інформатизації та глобалізації суспільства. По-друге – перманентними фінансовими кризами останніх років.

Перший фактор пояснюється розширенням потреб користувачів, певною «відкритістю» академічних установ. Другий фактор має природу негативну і пов'язаний із, на жаль, скороченням фінансування Академії наук, а звідси адміністрація науково-дослідних інститутів змушена йти на

урізання витрат, які виділялися для бібліотек (зменшується кількість працівників, скорочується передплата, не виділяють в потрібному обсязі кошти на поповнення фондів, зокрема, на придбання книг тощо).

Метою статті є опис інтеграційних процесів в діяльності науково-інформаційного відділу Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України.

Приклади дослідження інтеграційних процесів в діяльності освітянських бібліотек знаходимо у статтях Т. Колесникової [1], П. Рогова [5]. К. Лобузін аналізує шляхи інтеграції сучасних бібліотек в інформаційне середовище, розглядає основні форми онлайн-бібліотечної діяльності: каталогізацію веб-ресурсів, дистанційне довідково-бібліографічне обслуговування, електронні виставки, пропонує засоби реалізації сучасних інформаційних сервісів на основі віддаленого обслуговування користувачів [3]. М. С. Слободяник досліджував наукові бібліотеки на сучасному – інформаційному етапі, вибудував модель бібліотеки як соціально-комунікаційної інституції.

Наведемо приклади інтеграційних процесів у бібліотеках інститутів Академії наук.

Інтеграція бібліотек НДІ в єдиний інформаційний простір. На сьогоднішній день бібліотеки потерпають від зменшення кількості читачів, оскільки не спроможні задовольнити усі потреби користувачів. Користувач зацікавлений в отриманні потрібної інформації швидко і якісно. Допомогати повинні сайти бібліотек, сторінки в соціальних мережах.

Сайт сприяє доступності інформації. Бібліотеки НДІ переважно мають не власні сайти, а сторінки на сайтах своїх установ (інститутів). Традиційний перелік інформації, який можна знайти на сторінках: інформація про бібліотеку (адреса, режим роботи), фонди / ресурси бібліотеки. Інформацію про науково-інформаційний відділ Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАНУ можна знайти на сайті інституту в розділі «Підрозділи інституту». На сторінці науково-інформаційного відділу вміщено інформацію про основні напрями роботи відділу, наукову роботу відділу, кадровий склад, перелік працівників із назвою посади, натискаючи на прізвище співробітника, відкривається список друкованих праць цієї особи.

Віртуальні виставки. Книжкові виставки – традиційна форма роботи бібліотеки, актуальна завжди. Цей вид роботи трансформувалася під впливом інформаційних технологій у віртуальну виставку. Віртуальна виставка має переваги над традиційною: час проведення не обмежений,

віртуальна виставка доступна для користувача в будь-яку годину доби – і не в тільки протягом обмеженого часу, а постійно (в архіві). В бібліотеці Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України використовувалась консервативна форма – зображення обкладинок книг і анотацій видань, готувалися вони щоквартально. Тематичні розділи виставок: праці співробітників Інституту літератури, літературознавчі та літературно-критичні роботи, художня література, бібліографічні та енциклопедичні видання, іноземні книги. Існував такий вид діяльності з 2012 р. до середини 2015 р. За допомогою віртуальних виставок бібліотека інформувала користувачів про нові надходження до бібліотеки.

Віртуальна довідка. Користувачі можуть звернутися в бібліотеку з інформаційним запитом через Інтернет і отримати відповідь. Завдяки цьому досягається значна економія часу для користувачів, а бібліотеки підвищують свою популярність і роль в суспільстві як довідково-інформаційних центрів. В бібліотеці Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка отримати відповідь на питання, яке цікавить користувачів, можна, надіславши лист на електронну адресу або через соціальну мережу Facebook. На жаль, саме слово «віртуальна довідка» поки що ніде не фігурує на сайті. Найпопулярніші питання: інформація про бібліотеку (правила запису та користування), про послуги (чи є можливість ксерокопіювання, сканування, надання УДК та ББК), наявність/відсутність літератури.

Соціальні мережі. Соціальні мережі покликані об'єднувати людей за інтересами, видами діяльності. Серед науковців Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАНУ, за нашими спостереженнями, найбільшого поширення набула мережа Facebook. Бібліотека Інституту має сторінку в цій мережі. Робота з нею поки що ведеться не дуже активно (пости викладаються рідко, мала кількість передплатників). «Вивішується» інформація про цікаві нові надходження з фотографією обкладинки книги, короткою анотацією та змістом, також демонструє фото з проведених заходів. За допомогою Facebook ведеться листування з користувачами (передача УДК на замовлену статтю, повідомлення про листи, домовленості про зустрічі, вирішення робочих питань).

Вважається, що пости повинні викладатися щодня. Розташування одного поста на тиждень дорівнює втраті взаємозв'язку зі своєю аудиторією.

В 2012 р. були спроби створити мережу філологів – «Філологічний

простір» (<http://www.filolog.in.ua>), але вона не виправдала очікувань розробників. Змістове наповнення «Філологічного простору» мали становити повідомлення про конференції, зібрання та інші мистецькі події, інформації про вихід нових книжок, рецензій тощо. На цьому ресурсі планувалася невеличка електронна бібліотечка. Зокрема було вивішено повнотекстові матеріали журналів «Життя і революція», «Металеві дні», «Слово і час», книги: О. Лейтес, М. Яшек «Десять років української літератури» (2 томи). У 2014 р. на базі мережі «Філологічний простір» було проведено практику студентів 5-го курсу спеціальності «Літературна творчість» Київського університету імені Бориса Грінченка. Студенти «вливали» інформацію. Патрунувала цю мережу співробітник науково-інформаційного відділу С. В. Жигун. Девіз ресурсу: «Філологічний простір» покликаний створити умови для комфортного спілкування філологів та представити вітчизняну науку в глобальній мережі. Планувалося, що тут зустрічатимуться філологи і будуть обговорюватися філологічні проблеми. На даний момент цей ресурс припинив своє існування.

Вже звичним стало поєднання у фонді бібліотек традиційних (паперових) та електронних ресурсів. На 1 січня 2016 р. у фонді бібліотеки Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України нараховується 170 154 од., з них 27 400 – іноземних видань, періодичних та продовжуваних – 49 975, брошур – 1605, авторефератів – 4041, дисертацій – 750, електронних – 12.

Щоправда, поки що паперові ресурси переважають. Невирішеним залишається питання можливості безкоштовного отримання у видавництвах бібліотеками електронних варіантів книг з умовою не тиражування їх, а простого надання доступу для читачів/користувачів. Можливо, читачі будуть згодні заплатити певну суму за прочитання необхідного джерела інформації, якщо отримають його швидко, нехай і на визначений термін. Звичайно, певний відсоток повинні отримувати і автори, а не тільки видавництво. Але всі ці і подібні питання необхідно вирішити (а спочатку хоча б поставити) на державному рівні.

Традиційним є й поєднання паперового та електронного каталогу у бібліотеках НДІ. В бібліотеці інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України діє паперовий каталог (зарубіжних та вітчизняних книг, дисертацій, авторефератів, періодичних та продовжуваних видань), а також електронний (книги, які надійшли до фонду в період 1996–2015 р.; книги 1823–1923 рр. видання; автореферати; дисертації; праці співробітників

Інституту літератури; частково статті з профільної періодики та продовжуваних видань). Електронний каталог існує як локальний (в стінах бібліотеки) та частковий – мережевий (на сайті НБУВ та сайті Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України).

Інтеграційним процесом є також робота співробітників науково-інформаційного відділу Інституту літератури над наданням УДК для наукових праць (статей, дисертацій, збірників, книг) та використання ББК у розстановці бібліотечного фонду.

Внеском в інтеграційний процес можна вважати те, що співробітники науково-інформаційного відділу не лише використовують літературу для задоволення потреб своїх користувачів, а й самі створюють науковий контент (статті, бібліографії). Співробітники науково-інформаційного відділу реалізують модель наукової комунікації, беручи участь у різноманітних наукових конференціях філологічного, книгознавчого та бібліотечного спрямування.

За три роки (2014–2016) співробітниками науково-інформаційного відділу Інституту літератури написано і видано друком або в електронному варіанті: 1 монографія, 20 статей, 6 праць бібліографічного характеру (5 статей та 1 окреме книжкове видання). Співробітники відділу взяли участь у 10 конференціях, відвідали 16 семінарів, 1 школу-практикум, 1 тренінг.

Кооперація та корпоративна діяльність також можуть вважатися дотичними до інтеграційних процесів.

Кооперація дотична до інтеграції. *Кооперація* – особлива форма організації праці, при якій багато людей разом беруть участь у тому самому процесі або в різних, але зв'язаних між собою процесах праці; співробітництво, об'єднання, співдія, співпраця, спільна дія [4, с. 323]. Кооперація (лат. cooperatio) – це «форма організації економічної діяльності людей і організацій для спільного досягнення загальних цілей або задоволення потреб» [4]. Серед кооперативних видів діяльності можна вважати роботу над першою плановою темою науково-інформаційного відділу Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України – «Україномовна книга у фондах бібліотеки Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка. 1808–1923». Електронна версія вищезазначеного бібліографічного покажчика була передана завідувачеві відділу національної бібліографії Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського В. Ю. Омельчукові. Ця тема виконувалася в рамках державної програми «Національна бібліографія України. Зведений каталог україномовної книги. 1798–1923 р.»).

Вважається, серед кооперативних заходів можна назвати творчі зустрічі. Такою, приміром, була зустріч з дитячою письменницею Галиною Малик, організовану науково-інформаційним відділом Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАНУ на території НВК № 176 м. Києва, яка відбулася 6 жовтня 2016 р. НВК № 176 підготували презентацію про письменницю, інсценізували невеличкий уривок з «Незвичайних пригод Алі», організували інтерв'ю з письменницею. Співробітники відділу домовлялися з Г. Малик, супроводжували її в день візиту, готували сумісну виставку книг.

Вже традиційним стала співпраця з музеями в процесі організації виставок. Так, науково-інформаційний відділ співпрацює з Музеєм книги і друкарства України, надаючи книги для їхніх експозицій. Як приклад такої співпраці, можна назвати виставку «Пісенне диво України – Маруся Чурай та її доба» (до 390-річчя від дня народження Марусі Чурай (1625–1653 рр.) та з нагоди козацького свята Покрови Пресвятої Богородиці» (15 жовтня 2015 р. – 20 січня 2016 р.) (7 од.). Студія «ВІАТЕЛ» використовувала матеріали з фонду бібліотеки Інституту літератури для роботи над фільмами «Дорога» (про В. Стефаника), «Valce Brilliante» (про О. Кобилянську).

Корпорація з латинської – об'єднання. Корпорація – замкнена група осіб, об'єднана вузькофаховими, становими та ін. інтересами [4, с. 341]. П. Рогов вважає, що корпоративна робота в бібліотечній сфері – це «об'єднання дій бібліотечних закладів та інших інформаційних установ для досягнення спільної мети і завдань, спрямованих на покращення інформаційно-бібліотечного обслуговування користувачів та формування інформаційного простору держави» [5, с. 118]. Цей напрям втілюється через створення електронних каталогів. Наприклад, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського надала можливість розташувати каталоги бібліотек науково-дослідних інститутів на сайті НБУВ. Цією можливістю скористалися Інститут літератури імені Т. Г. Шевченка, Інститут зоології, Інститут фізіології імені О. О. Богомольця, Інститут географії, Інститут історії України, Інститут археології, Інститут ботаніки імені М. Г. Холодного, Інститут електродинаміки, Інститут математики, Інститут теоретичної фізики імені М. М. Боголюбова, Інститут соціології, Інститут сходознавства імені А. Ю. Кримського, Інститут клітинної біології та генетичної інженерії, Інститут біохімії імені О. В. Палладіна, Інститут проблем міцності імені Г. С. Писаренка.

Онлайнний електронний каталог бібліотеки Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАНУ містить інформацію про книги, які надійшли до

бібліотеки з 1996-го по 2015 рр. Пошук можливий за автором, назвою, ключовими словами та роком видання. Паралельно вказується установа, у якій також іще мають знаходитися ці видання.

Інтеграція з людьми. Важливим напрямом діяльності є процес інтеграції, що передбачає неформальне спілкування з користувачами (відвідувачами) та співробітниками (колективом бібліотеки). На жаль, на даний різновид подеколи звертається мало уваги.

Перший компонент полягає у вирішенні організаційних проблем обслуговування, задоволення читацьких запитів різного виду і змісту, встановлення відносин і спілкування, сприяння освітній, науковій, виробничій діяльності користувачів. Мається на увазі, що читач/користувач/відвідувач отримує потрібну інформацію, задоволення від наданих послуг, бажання повернутися в бібліотеку не один раз, а бібліотекар отримує задоволення від того, що зміг допомогти користувачу, самовиявиться таким чином як кваліфікований працівник.

Бувають випадки, коли відвідувач не знаходить потрібної літератури в фондах бібліотеки. В такому випадку можна запропонувати йому скористатися послугою МБА (міжбібліотечного абонементу). Рекомендується вести картотеку відмов. Як тільки з'являється можливість, необхідно придбати запитуване видання.

Бібліотека здійснює свою діяльність сукупно з користувачами та індивідуально для кожного з них. Користувач спільно з бібліотекарем стає «двигуном» послуг та ресурсів. Поширеною практикою в бібліотеках інститутів Академії наук є дарування книг для фондів книгозбірень співробітниками-авторами, упорядниками, перекладачами.

Бібліотеки науково-дослідних інститутів в цілому характеризуються певною «закритістю». Від самого початку вони планувалися як джерело для задоволення потреб наукових співробітників конкретного НДІ, звідси – відповідний напрям комплектування фондів. На сьогодні до бібліотеки Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка може звернутися будь-яка людина, існуватиме лише обмеження в часі обслуговування.

Користувачі бібліотек інститутів мережі Академії наук можуть класифікуватися за віком, наявністю/відсутністю вченого ступеню тощо. На семінарах УБА (Української бібліотечної асоціації) була запропонована класифікація читацького контенту:

- 1) старше покоління – 1925–1945 р.н.;
- 2) післявоєнне покоління – 1946–1964 р.н.;

- 3) покоління X – 1965–1982 р.н.;
- 4) покоління Y – 1983–1999 р.н.;
- 5) покоління Z – 2000–2010 р.н.

Відповідно до цієї класифікації рекомендується спосіб комунікації, ставлення бібліотекарів до відвідувачів. Для старшого покоління важлива фізична присутність, тому з ними необхідно будувати відносини безпосереднього спілкування. Спосіб комунікації повоєнного покоління – телефон / пошта, їм потрібно нагадувати про себе. Для покоління X переважаючими способами комунікації є e-mail, смс, їх треба залучати до бібліотеки. Способи комунікації останніх двох поколінь – соціальні мережі, про них треба дізнаватися, щоб отримати їх як клієнтів.

Другий складник інтеграційного процесу – партнерство (командна робота) співробітників науково-інформаційного відділу, що відбувається всередині колективу і поєднує фахівців певного напрямку діяльності. Єдність на рівні колективу бібліотеки виявляється в командній роботі. У кожного є своя ділянка роботи, але при необхідності кожен може замінити іншого, розраховувати на підтримку у праці заради надання якісних послуг.

Ефективність професійної взаємодії залежить від швидкості входження співробітника в колектив. Особливо це стосується нових співробітників. Керівники відділу повинні вжити заходи щодо інтеграції в колектив. Сучасні концепції управління персоналом побудовані таким чином, щоб фахівець міг мати навколо себе комфортне організаційно-культурне середовище з урахуванням власних ментальних цінностей.

Професійна взаємодія сприяє формуванню бібліотечно-інформаційного середовища з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, які системно впливають на всіх учасників процесу бібліотечного обслуговування, сприяють створенню локального інформаційного простору, де суб'єкти професійної діяльності та користувачі можуть отримати методичну та інформаційну підтримку, працювати в діалоговому режимі.

Бібліотека НДІ має бути укомплектована як кваліфікованими бібліотечними працівниками, так і системним адміністратором.

Інтеграція з науковим життям Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка. В читальному залі бібліотеки презентуються дисертації, які будуть захищатися в Інституті. Також в читальному залі проводяться секції міжнародних наукових конференцій.

Співробітники науково-інформаційного відділу займаються науковою діяльністю, наприклад, в 2016 р. оцінювали есе Малої академії наук на Всеукраїнський конкурс, есе до 160-річчя від дня народж. І. Франка (32 роботи). Ляшенко О.А. брала участь в організації презентації наукового доробку М.П. Кодака в літературно-меморіальному музеї-квартирі М. Бажана (4 грудня 2015 р.).

Має місце співпраця з іншими відділами Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Прикладом цього може бути ситуація, коли співробітники бібліотеки допомагали відділу рукописних фондів і текстології, в описі архіву І. В. Жиленко (складання списку переданого для акту прийняття), архіву Ф. К. Сарани.

Співробітники науково-інформаційного відділу 22 серпня 2015 р. брали участь у фестивалі «Книжкова Буча», презентуючи видання Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАНУ.

Інтеграційні процеси в обліку читачів/користувачів. Ніхто не відміняв статистику – підрахунок користувачів, книговидачі тощо. В «Українській бібліотечній енциклопедії» знаходимо визначення: «користувач інформації – особа чи організація, що отримує інформацію, яку надає бібліотека, інформаційний орган, інформаційний центр чи будь-яка інформаційна система» [2]. Втім досі чітко не визначено, враховувати лише відвідувачів бібліотеки чи сюди можна залучати тих, хто звернувся до електронного каталогу на сайті, є передплатником сторінки бібліотеки в соціальній мережі, але не є читачем бібліотеки, хто просто лайкнув пост в мережі. Логічно, що потрібно враховувати як реальних, так і віртуальних відвідувачів.

Інтеграційні процеси як участь у бібліотечних асоціаціях/об'єднаннях/мережах. Науково-інформаційний відділ Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка входить в розгалужену мережу академічних бібліотек. Патрує цю мережу Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Серед заходів, у яких брали участь співробітники науково-інформаційного відділу Інституту літератури під головуванням НБУВ – 1) Робота бібліотек наукових установ НАН України: сучасні тенденції та завдання розвитку (16.05.2016); 2) Систематизація документів за УДК (3.11.2016).

За власною ініціативою завідувача науково-інформаційним відділу М. А. Штолько було оформлено індивідуальне членство в УБА (Українській бібліотечній асоціації). Серед членів вищезазваної асоціації більшість

становлять публічні бібліотеки та бібліотеки вищих навчальних закладів. У 2016 р. було відвідано наступні семінари та тренінги: 1) Оцінка результатів діяльності бібліотеки та форми професійної мотивації бібліотечників (28–29 лютого); 2) Фандрейзингова діяльність бібліотек (24 березня); 3) Новий погляд на бібліотечні сервіси (8 грудня); 4) Маркетинг в соціальних мережах для бібліотек (9 грудня).

Діяльність подібних асоціацій та об'єднань спрямована на сприяння розвитку інформаційно-бібліотечного надання послуг, комунікації та обміну досвідом між організаціями, закладами та установами. Подібні зібрання є генераторами нових ідей, послуг, сервісів.

Отже, можемо говорити про наступні різновиди інтеграційних процесів академічних бібліотек: інтеграція в єдиний інформаційний простір, інтеграція з людьми, з науковим життям інститутів, інтеграційні процеси в обліку користувачів/читачів, інтеграційні процеси як участь у бібліотечних асоціаціях/об'єднаннях/мережах.

Інтеграція в світовий інформаційний простір для забезпечення професійної комунікації і отримання професійної інформації відповідно з сучасним принципом «в будь-який час і з будь-якого місця» – перспективне явище.

На жаль, бюджетний дефіцит, який відчуває на собі вся мережа Академії наук України, не дозволяє оперативно модернізувати технічні засоби та програмні продукти. Як наслідок, можна констатувати недостатність автоматизованих робочих місць для користувачів, обмежені можливості віддаленого доступу до ресурсів.

Список використаних джерел

1. Колесникова Т. Кластер як нова регіональна модель інтеграції бібліотек ВНЗ України : концептуальні характеристики та умови реалізації [Електронний ресурс] / Тетяна Колесникова. – Режим доступу : <http://eadnurt.diit.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/433/1/claster%20bibl-inf.pdf> – Назва з екрана.
2. Користувач інформації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ube.nplu.org/article/%97> – Назва з екрана.
3. Лобузін К. Шляхи інтеграції бібліотечної діяльності до онлайн-ового середовища / Катерина Лобузін // Вісник Книжкової палати. – 2012. – № 7. – С. 1–5.
4. Новий тлумачний словник української мови : у 4 т. – Т. 2 : Ж – Обд. – Київ : вид-во «Аконіт», 1999. – 912 с.

5. Рогова П. Інтеграційні процеси у діяльності освітянських бібліотек України в умовах інформатизації / Павла Рогова // Вісник Львівського ун-ту. Серія книгозн. бібліот. та інф. технол. – Вип. 9. – С. 115–130.

References

1. Kolesnykova, T. *Klaster yak nova rehionalna model intehratsii bibliotek VNZ Ukrainy: kontseptualni kharakterystyky ta umovy realizatsii* [The cluster as a new regional model for the integration of libraries of higher educational institutions in Ukraine: conceptual characteristics and implementation conditions] Retrieved from <http://eadnurt.diit.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/433/1/claster%20bibl-inf.pdf> [in Ukrainian].
2. Korystuvach informatsii [User information]. Retrieved from <http://ube.nplu.org/article/%D0%9A%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%83%> [in Ukrainian].
3. Lobuzina, K. (2012). Shliakhy intehratsii bibliotechnoi diialnosti do onlainovoho seredovyschcha [Ways to integrate librarianship into an online environment]. *Visnyk Knyzhkovoї palaty*, 7, pp. 1-5. Kyiv. [in Ukrainian].
4. *Novyi tlumachnyi slovnyk ukrainskoi movy* [New Explanatory Dictionary of the Ukrainian Language] (Vols. 1-4). Kyiv: Akonit, 1999, vol. 2, 912. [in Ukrainian].
5. Rohova, P. (2014). Intehratsiini protsesy u diialnosti osvitianskykh bibliotek Ukrainy v umovakh informatyzatsii [Integration processes in the activity of educational libraries of Ukraine in the conditions of informatization]. *Visnyk Lvivskoho un-tu. Seriiia knyhozn., bibliot. ta inf. tekhnol.*, 9, pp. 115-130. Lviv [in Ukrainian].

Maryna Shtolko,

Head of Scientific and Information Department,
T. H. Shevchenko Institute of Literature,
National Academy of Sciences of Ukraine

Integration Processes in the Activity of Research Libraries Institutes of the Academy of Sciences of Ukraine (on an Example of the Library of the T. H. Shevchenko Institute of Literature of the National Academy of Sciences of Ukraine)

In the article on the example of the activity of the scientific-information department of the T. H. Shevchenko Institute of Literature of the National Academy of Sciences of Ukraine considers the integration processes of academic libraries. The main elements highlighted the integration into a single world information space, the scientific life of institutions, integration with people, professional associations / networks / associations.

Keywords: integration processes, corporation, cooperation, scientific and informational department, T. H. Shevchenko Institute of Literature of the National Academy of Sciences of Ukraine, information space, virtual reference, virtual exhibition, site, social networks, user account, association.

Стаття надійшла до редакції 20.06.2017 р.